

Sabima kartleggingsnotat 52-2025

Kartlegging av slettsnok og andre herptiler i Norge 2025

Av Beate Strøm Johansen

Årets første slettsnok i Agder våren 2025 ble F181 på Kanonmuseet på Møvik. Hun nøt den varme vårsola 29.mars 2025 og lå og koste seg nedi gult, tørt gress. Foto: Beate Strøm Johansen

Kartlegging av slettsnok og andre herptiler i Norge 2025

Sammenheng

De faste slettsnok-kartleggerne i Norge rapporterer om uendret eller nedgang i antall slettsnok på de faste lokalitetene som overvåkes fra år til år. Noen få slettsnokpopulasjoner utpeker seg som spesielt gode med mange (flere enn 4) reprodukerende hunner samtidig. Noen av disse gode slettsnokpopulasjonene er per i dag utsatt for trusler fra utbygging. Predasjon fra huskatt og naturlige fiender (fugl og rovpattedyr) kan gjøre stor skade i sårbare slettsnokbestander. Manglende isolerende snødekke på overvintringsstedene på grunn av klimaendringer kan være årsak til reduksjon i antall kjente individer som gjenfinnes sesongen etter. Norsk Zoologisk Forening Sørlandsavdelinga har hatt sin siste feltsesong for å kartlegge amfibier i Kristiansand 30 år etter, men trolig blir prosjektet utvidet. I Svarttjønn i Baneheia/Eg var plutselig nordpadde-bestanden halvert i 2025.

Emneord: Slettsnok, Coronella austriaca, Herptiler, Amfibier, Reptiler, Slanger

Slettsnokhunn F5 på selveste 17.mai 2025 på Hotspot 1, Syrtveitfossen, Byglandsfjord i Evje kommune. Øyet er litt tåkete fordi denne slettsnoken er i årets første hamskifte. Foto: Beate Strøm Johansen

Slettsnok-sesongen 2025

Slettsnok i Akershus

I Akershus langs nordgrensen av slettsnokens utbredelse i Norge, er populasjonene små, isolerte og sårbare for endringer fra år til år. Her har Pål Sørensen overvåket faste populasjoner siden 1982. På to av disse

slettsnoklokalitetene i Akershus har slettsnokene helt forsvunnet og her er den sannsynlige forklaringen at det har vokst opp skog som har skygget for solingsplassene. Her bør grunneier/kommune/statsforvalter tipses om at skogen på disse spesifikke stedene bør holdes vekk. I løpet av syv år (2019-2025) har antall slettsnok på 10 lokaliteter svingt mellom 24 og 48 funn (noen funn av samme individet), som tilsvarer 149 individer. I 2025 dukket det plutselig opp et skinn (ham) fra en hunnslettsnok som Pål Sørensen har sett en gang for 9 år siden! Dette sier litt om at slettsnok er trofaste mot sine hotspots gjennom mange år, og også hvor lav oppdagbarheten er og at man må besøke lokalitetene mange ganger per sesong for å ha håp om å treffe på individene som stikker innom der. Drektige hunnslettsnok har langt høyere oppdagbarhet enn andre kategorier av slettsnok fordi drektighetstiden minker med økende temperatur i Norge, noe som gjør at gravide hunner soler seg mer åpent og dermed oppdages. Ikke-reproduserende hunner observeres sjelden, da de sannsynligvis er ute og jakter hele sesongen for å feite seg opp til neste år da de skal ligge gravide uten å spise. Pål har funnet ut at slettsnok er førstegangsfødende når de er seks år gamle. Han fant to førstegangsfødende hunner i år, og Pål fant disse som nyfødte i 2019. Disse fødte unger i første halvdel av august i år.

Eksponert hunnslettsnok i Akershus. Foto: Pål Sørensen.

Slettsnok i Moss, Østfold

I Moss var det i 2025 uvanlig få drektige hunnslettsnok (kun 4-5), og nedgangen for adulte individer ser ut til å fortsette. Rune Botnermyr følger med denne store og verdifulle slettsnoklokaliteten på Molbekk, og dette er antakelig den lokaliteten som er kartlagt flest ganger per sesong hvert år siden 2019. Det ble gledelig nok funnet noen flere subadulte slettsnoker, og totalt ble det funnet 38 subadulte og adulte slettsnok (25 årsunger ikke medregnet). Lundehunden Embla har selv forstått at eieren er interessert i å finne slettsnok, og denne hunden er nå til stor hjelp for å finne disse slangene. Flere ungekull av slettsnok hadde ikke blitt oppdaget uten Emblas hjelp.

Kjerneområdet til slettsnokene er under press fra grunneiere og utbyggere, det er bl.a. søkt om å etablere båthavn i det viktigste reproduksjonsområdet i nordvest. Trafikken av elsykler er økende, og sykkeldrepte slanger vil antakelig øke i dødsstatistikken. Kråkefuglbestanden er oppadgående, og mink og huskatt er observert i slettsnokens kjerneområder på Molbekk. Et ukjent pattedyr graver opp ett av overvintringsplassene i Moss og antallet slanger der har gått drastisk ned. På denne lokaliteten er det også buorm, og buormene her mister næringskilden sin (småfisk) fordi Miljødirektoratet vil rotenonbehandle Molbekktjernet da noen har satt ut arten solabbor. Det er lite amfibier (alternativ buorm-mat) i dette området. Forhåpentlig vil buormene klare å livnære seg på småpattedyr og stålorm, men vi frykter at buormbestanden vil gå ned. BaneNor står for vegetasjonsrydding langs jernbanesporet, og noe ekstra vegetasjonskutting er nødvendig for å hindre skyggelegging av slettsnokenes solingplasser. Rune Botnermyr har gjort spredte forsøk på å finne slettsnok på andre lokaliteter uten å lykkes.

*Lundehunden Embla som har oppdaget en slettsnok under en stein på Molbekk, Moss.
Foto: Rune Botnermyr.*

Slettsnok i Agder og Rogaland

De faste slettsnokpopulasjonene i Agder har blitt fulgt regelmessig gjennom sesongen. På to av de faste lokalitetene i Kristiansand ble det ikke funnet gravide hunner for 2. året på rad. På Sørlandet er fire av slettsnoklokalitetene i Kristiansand preget av et flertall hannslettsnok, mens de gode slettsnokpopulasjonene på øyene Hydra og Østre Randøya, samt Syrtvetfossen (Evje) og Eik Marlink (Rogaland) er kjennetegnet av et høyt antall gravide hunnslettsnok årlig. Dessverre er både de gode slettsnokpopulasjonene i Moss, Evje, Hydra og Møvik (Kristiansand) utsatt for trusler fra utbygging. I tillegg er slettsnokene utsatt for predasjon fra huskatter, samt naturlig predasjon fra kråkefugler, kattugler og rovpattedyr. Flere av de kjente adulte slettsnokene som pleier å dukke opp år etter år, har ikke blitt gjenfunnet i år. 2025 var en varm vår og sommer og slettsnokfødslene skjedde allerede i slutten av juli enkelte steder. Fra før er vi vant med at slettsnok føder unger utover i august og september. I 2024 skjedde de første fødslene 5.august, noe vi syntes var svært tidlig. Det blir et hovedmål å følge fødselstidspunktene i de ulike slettsnoklokalitetene i årene framover og se hvordan de korrelerer med klimaet.

Diverse fra slettsnokåret 2025

Det store slangeskiltet som ble laget som et samarbeid mellom Vest-Agder museet og Naturmuseet og som ble satt opp ved kanon4 på Kanonmuseet på Møvik i Kristiansand, ble skutt i stykker om vinteren, og skiltet er foreløpig fraktet vekk. Politiet ble varslet om saken. Agder Folkehøgskole i Søgne ønsket besøk med feltekskursjon for å lære hvordan de kan lese terrenget og selv lete etter slettsnok rundt skolen til våren, så 2.september var jeg der sammen med ni ivrige elever fra biologilinja. Den 7.oktober holdt jeg foredrag om slettsnokforskninga hos Blinderforbundet i Kristiansand. 18.-20.mai fikk jeg besøk av paleontolog Lene Liebe Delsett fra NMH-UiO og postdoc Feiko fra Nederland som kom for å klippe ut ryggvirvler fra norske slanger, helst fra mor og barn. I tillegg til labarbeidet, ble det også tid til at Lene holdt lunsjforedrag på Naturmuseet, og de ble med meg ut i felt for å finne levende slettsnok.

Lene Liebe Delsett (til venstre) og Feiko (til høyre) studerer hvilken del av den halvtinte slangen som var enklest å klippe ut ryggvirvler fra uten å ødelegge slangens indre organer. Foto: Beate Strøm Johansen.

Slik ser en bit med 5 slangeryggvirvler ut. Foto: Beate Strøm Johansen.

Slettsnokene ved Syrtveitfossen i Byglandsfjord, Evje kommune er truet

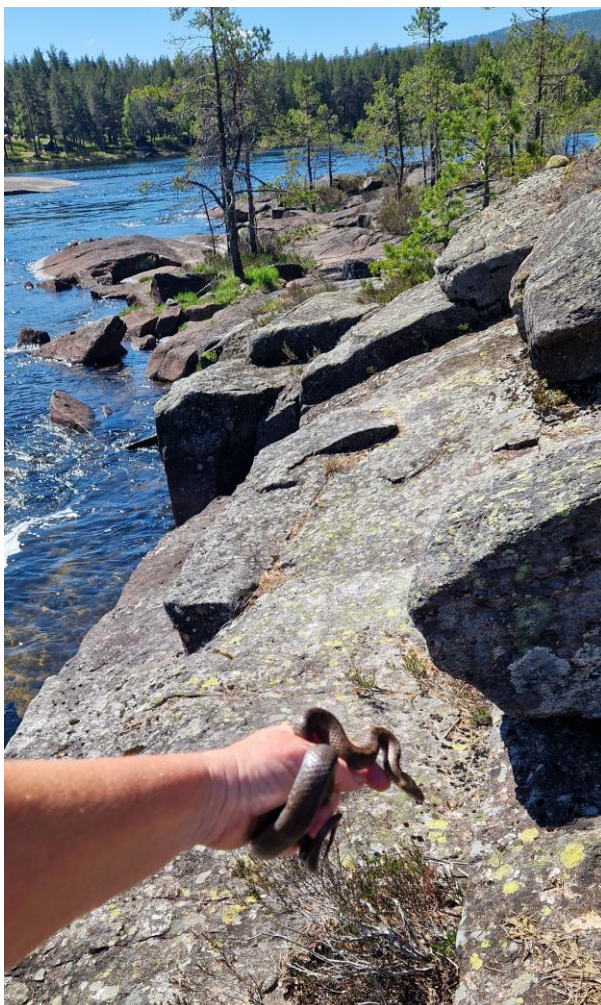
Evje-Byglandsfjord-lokaliteten fant vi i fjor (2024) ved hjelp av kjentkvinne Kari Ose Evensen som rapporterte i Artsobservasjoner et bilde av en ekte lengdestripet slettsnok på Senum Travbane på våren 2024. Siden da har Kari og jeg lett etter slettsnok her flere ganger i 2024 og 2025. Lokaliteten langs Syrtveitfossens vestside har vi delt inn i tre hotspots der gravide slettsnok ligger. Til sammen har vi funnet åtte hunner på Hotspot1, fire hunner på Hotspot 2, og seks hunner og to hanner på hotspot 3. Totalt 18 hunnslettsnok og 2 hannslettsnoksnok på to år (to besøk i 2024 og fire besøk 2025), nyfødte unger ikke medregnet. I norsk

sammenheng er dette en veldig bra slettsnoklokalitet der gravide hunnslettsnok samler seg for å sole seg gjennom graviditeten og de føder ungene der.

Nyfødt slettsnokunge ved Syrtveitfossen, Byglandsfjord i Evje kommune, Agder 10. august 2025 fra hunnen som fødte unger sist. Ungene er totalt ca 20 cm lange og veier ca tre gram når de er nyfødt. Fargen er mørk grå og flekkmønsteret er svart. Etter et par år blir de mer brune i fargen. Denne ligger helt åpent og soler seg og er matt i fargen fordi den gjennomgår sitt livs første hamskifte. Foto: Beate Strøm Johansen.

Å kraftverk ønsker å sprengre et landbasert kraftanlegg rett inn i slettsnoklokaliteten (<https://www.aenergi.no/no/nyheter/mer-ren-energi-fra-otra>). Foreløpig har kommunepolitikerne sagt nei, men Statsforvalter har ikke gitt innsigelse så saken er sendt videre oppover til NVE. Det er så sjelden man finner slike samlingsplasser for gravide hunnslettsnok, så det ville bli et stort tap hvis disse sprengningsplanene blir realisert. Særlig sett i lys av at den unike innlandspopulasjonen av slettsnok i **Dalen i Telemark** ble nærmest utradert i 2024 av sprøytesementering i Eidsborgveiens hårnålssvinger. Vi fant en gravid hunnslettsnok i fjor som lå nedenfor sprøytesementeringens start, men resten av de gravide oppover svingene har nok blitt innestøpt. Dessuten har solingshabitatet deres blitt ødelagt, og det er ukjent for oss om de også overvintret i den gamle steinsatte veien. Det bør gjøres en ny kartlegging i juni-juli (i slettsnokenes gravidperiode) for å finne ut om det er noen flere gjenlevende av Dalen-bestanden, og om det kan være deler av populasjonen som har klart seg i randområder rundt Eidsborgveien.

Slettsnok langs bredden av elva Otra i Evje, nå truet av kraftutbygging. Kanskje dette er det siste vi ser av denne unike slettsnokpopulasjonen? Foto: Beate Strøm Johansen

Slettsnokpopulasjonen på parabolsenteret i Rogaland

De ansatte på Eik Marlink Teleport i Lund kommune i Rogaland kontaktet meg i fjor om slettsnokene de har der, og jeg rakk to besøk i august, før de første nyfødte ungene ble oppdaget 28. august 2024. Det ble tre feltbesøk der i 2025, og nyfødte unger ble oppdaget av de ansatte 26. august 2025. Klimaet er noe fuktigere her enn i Agder slik at fødslene ikke skjer like tidlig. Vi fant syv gravide hunnslettsnok og ingen nyfødte unger under NZF-ekskursjonen 2. august 2025, som tyder på at fødsler ikke var begynt så tidlig her. Totalt kjenner jeg nå 19 hunnslettsnok og syv hannslettsnok herfra i fra kun to år.

Eik Marlink Teleport i Lund kommune i Rogaland ligger sørvendt og høyt til, et godt stykke unna boligområder og huskatter. Med solinnstråling rett inn, og oppvarmete overvintringsplasser nede i bakken rundt grunnmurene til satelittstasjonen, så er dette en ypperlig plass for slettsnok. De ansatte her tar godt vare på slettsnokene. Foto: Beate Strøm Johansen

NZFs slettsnokeeksursjon til Agder og Rogaland 2025

Også i 2025 arrangerte NZF slettsnokeeksursjon for å tette «hull» på utbredelses kartet, samt drive formidling til ferske biologistudenter og andre interesserte (se Irene Elgvteds rapport: Sabima kartleggingsnotat fra Norsk Zoologisk Forening Herptil Kartlegging i Agder og Rogaland: Froland 23.–25. mai 2025 og Agder/Rogaland 1.–5. august 2025). Pål Sørensen og jeg ledet den faglige delen, og vi er avhengig av å få med oss flere dyktige slangeletere. I år fikk vi med oss fire gode slangeletere fra England (tre av dem var allerede på forskerbesøk hos meg), samt to fra Oslo og to fra Sørlandet. Dette var viktig fordi vi skulle lete etter slettsnok i områder i Rogaland der arten ikke er kjent, og da trengs det gode slangeletere. Etter intens leting i de forhåndsutvalgte veikantene, samt i flere lovende veikanter vi passerte, så konkluderte vi derfor med at slettsnok ikke finnes i Ålgård (Gjesdal) og i Bjerkreim på de stedene vi leita. Jeg har registrert disse funnstedene i Artsobservasjoner med «ikke funnet» under arten slettsnok. Vi fant derimot slettsnokens byttedyr; to stk stålorm på to ulike steder, samt en hoggorm. Dette tyder på at forholdene lå til rette for tilstedeværelse av reptiler samt at vær- og leteforhold var gode. Med så mange dyktige slangeletere med på laget, så tror vi at vi ikke har oversett noen slettsnok.

Bærnett og veidekkenett – dødsfeller for slanger

En dag ble jeg oppringt på kontoret på Naturmuseet i Kristiansand av en fortvilt huseier som hadde oppdaget at en slettsnok hadde surret seg skikkelig inn i bærnettet i hagen hans i Mandal, og han hadde selv ikke tid og mulighet til å få

denne løs og lurte på om jeg kunne hjelpe. Etter litt grubling kom jeg på at Inge Flesjå bor i Mandal og er en slettsnokkyndig person. Flesjå sa ja til å dra hen der og klippe løs slettsnoken etter jobb, og det ble en vellykket redningsoperasjon. Jeg har hørt fra andre om funn av døde slanger som har satt seg fast i nett over veifyllinger og turstier, og naturmuseet har fått inn en buorm som døde i bærnnett i en hage. For å skape litt bevissthet rundt dette, så laget jeg et blogginnlegg (<https://naturblogg.uia.no/baernett-kan-bli-dodfeller-for-dyr/>) med håp om at folk som har lagt ut nett må sjekke nettene jevnlig, og hindre at nett ligger nede på bakken.

Slettsnokhunn reddet 7. august 2025 i fra et bærnnett i en hage i Mandal. Det er to helter i denne historien – huseier Gunnar Helliesen som ringte til meg og ba om hjelp, og Inge Flesjå som jeg kontaktet og som klippet slettsnoken ut av bærnettet på vei hjem fra jobb samme dag. Foto: Inge Flesjå.

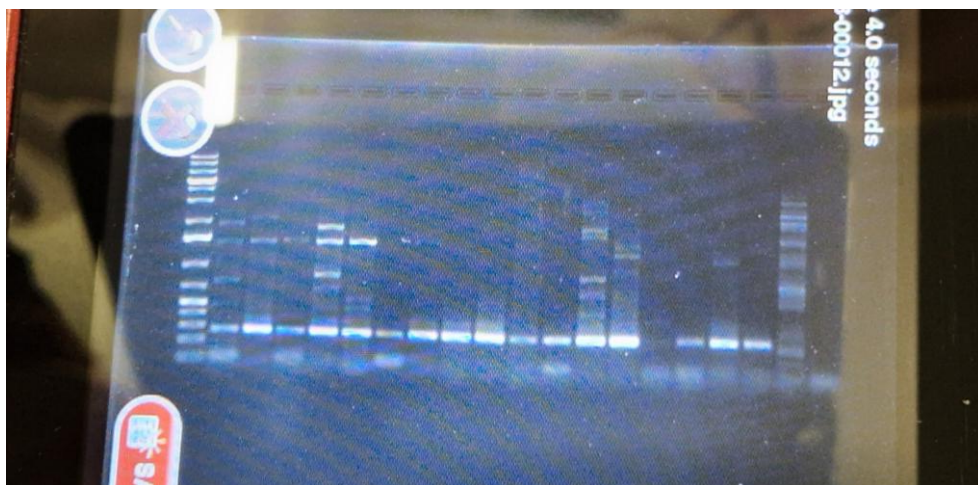
Hva spiser slettsnok og buorm?

Det pågår forskning for å finne ut hva slettsnok og buorm spiser i Norge, basert på DNA-sekvensering av feces og mageinnhold fra døde slanger. Slettsnokens diett ble undersøkt og publisert tidligere i år (Phan et al.; 2025), men dette studiet resulterte i flere spørsmål som vi nå skal forsøke å finne svar på ved å bruke DNA-sekvensering fra slettsnok-feces. Mageinnhold hos buorm har blitt analysert i to

bacheloroppgaver allerede (2024 og 2025). En ny bacheloroppgave vil se på slangediett i 2026, og deretter vil resultatene bli publisert. De nye studentene gjennomgår nå alle de tidligere analyserte mageprøvene fra buorm, samt nye fecesprøver og noen helt nye mageprøver som de selv har vært med å dissekere ut. Alt dette sendes nå samlet til sekvensering, med økonomisk hjelp fra Sabimamidler og forskningsmidler fra Naturmuseet. Det finnes svært få studier av buormens diett, og ingen fra Nord-Europa, så vidt vi kjenner til, så vårt bidrag blir svært viktig for å få basale grunnforskningsdata på verdens nordligste eggleggende slangeart.

Biologistudenter ved UiA dissekterer døde slettsnok og buorm 1. desember 2025 for å analysere mageinnhold med DNA-sekvensering. Fra venstre: Dzelila Hamzic, Stine Lima, og Emma Solvik Rolfheim til høyre. Foto: Beate Strøm Johansen.

Vi har fått bånd! DNA-isolering og PCR har fungert på slange-feces (bæsj). Stine Lima og Dzelila Hamzic har internship på DNA-laben på UiA høsten 2025, og gjør klar prøvene som skal sendes til sekvenseringsfirmaet. Foto: Beate Strøm Johansen

Genetikken til norsk slettsnok

Det pågår også et stort prosjekt på genetikkk hos norsk slettsnok, der genom fra utvalgte populasjoner i hele utbredelsesområdet i Norge sammenlignes med genomet til slettsnoken fra Kristiansand som nylig er blitt helgenomsekvensert ved EBP-Nor ved Universitetet i Oslo. Vi vil da få svar på hvor isolerte slettsnokbestander vi har i Norge. Jeg samarbeider med forskere ved Bournemouth universitet i England på to DNA-relaterte prosjekter på norske slettsnok.

Tom Major til venstre og Kirthana Pillay til høyre holder på å ta et bittelite skjellklipp fra buksiden på en slettsnok, mens Maya sitter i bakgrunnen og holder klar et lite eppendorfrør med 100% etanol på som vevsprøven skal ned i. Dette foregår i hytta til NZF-Sørlandsavdelinga på Østre Randøy i Kristiansand 30.juli 2025. Foto: Beate Strøm Johansen.

Forsker og avdelingsleder Emilie Hardouin ved Bournemouth university i UK (England) var invitert til Kristiansand i juni 2025 for å selv se studieområdene med slettsnok som hun er med på å gjøre DNA-analyser i fra. Her holder hun en slettsnok på Møvik fort Kanonmuseet som ble tatt DNA-prøve i fra. Foto: Beate Strøm Johansen

Hvilket kjønn hos reptiler kommer først ut om våren?

I mange håndbøker om reptiler står det at det er hann-individene som kommer ut tidligst om våren i fra vinterdvalen. Men er dette noe vi faktisk vet? Gjelder dette i Norge? Er det noen som faktisk har undersøkt? Derfor har noen norske herpetologer begynt å sjekke kjønn hos slettsnok, buorm og stålorm hos de første individene vi finner tidlig om våren. Hos slettsnok er det oftest voksne hunner som vi finner først ute (slutten av mars, som oftest), eventuelt ungdyr. Hos buorm er det fortsatt usikkert og begge kjønn har vært funnet tidlig om våren, og det er dessuten noe vanskeligere å kjønnsbestemme buorm i forhold til de andre reptilene. Hos stålorm kan det se ut til at hannene sees tidligst, tett fulgt av hunnstålormene, men dette gjenstår det også å undersøke nærmere. Hos hoggorm er det godt kjent fra før at hannene er først aktive om våren, og hunnhoggormene kommer ut 2-4 uker etter hannene. Nordfirfisle har jeg ikke forsøkt å oppsøke så tidlig om våren pga

noe lang reisevei for meg til gode lokaliteter, og jeg vet ikke om flere som har forsøkt å finne ut hvilket kjønn som er ute tidligst om våren. Dette er en oppfordring for å få flere til å løse dette mysteriet! Ikke ta alt som er skrevet i bøker for god fisk!

Stålorm Anguis fragilis hann 10.april 2025. Det er veldig greit å kjønnsbestemme stålorm fordi hanner og hunner har ulike farger og mønster, samt at hannene har svært kraftig nakke. Derfor kan man stort sett kjønnsbestemme stålorm på vanlige bilder der dyrene ikke har vært forstyrret, slik som her. Foto: Beate Strøm Johansen

Sjeldne fargevarianter funnet hos norske stålorm

Melanistisk (sort) stålorm voksen hunn funnet i Akershus, det første kjente funnet for Norge. Foto: Pål Sørensen.

De siste par årene har det blitt funnet sjeldne fargevarianter av stålorm i Norge. Siden Pål Sørensen er finner av Norges første helsorte stålorm (melanistisk) og Beate har funnet den første amelanistiske stålormen, og vi fikk tilsendt bilder av røde (erytristiske) stålormer fra Agder, så fant vi ut at dette var verdt å publisere. Det kom først ut som en vitenskapelig publikasjon på engelsk i Fauna Norvegica (Johansen og Sørensen 2025), og deretter en på norsk i tidsskriftet Fauna (Sørensen og Johansen 2025).

Amelanistisk stålormunge funnet under en sponplatebit på Møvik i Kristiansand.
Foto: Beate Strøm Johansen

Amfibiekartlegging i Kristiansand 30 år etter

Norsk Zoologisk Forening Sørlandsavdelinga har hatt sin siste feltsesong for å kartlegge amfibier 30 år etter, men trolig blir prosjektet utvidet. Ulike personer har hatt ansvar for hvert sitt delområde og fokusert på leting etter amfibier om våren når det er enklest å finne reproduksjonsaktivitet. Det er problemer med å få kartlagt de store vannene fordi det er vanskelig å komme til bredden flere steder og svært utilgjengelig terreng. Noen av delområdene er altfor store for en person å rekke rundt innen de få ukene der frosk og padde kan oppdages i yngletida, og det har vært problemer med å få rekruttert nok frivillige. Noen faste dammer/tjern blir telt hvert år, med ulik metode for padder og frosk, og reproduksjonsdato registreres i Artsobservasjoner hvert år.

Salamander-ekskursjon til Knarrevikdammen på Søm i Kristiansand 28.april 2025. Foto: Beate Strøm Johansen.

NZF Sørlandsavdelinga arrangerte en fellesekskursjon til Knarrevikdammen på Søm i Kristiansand 28.april 2025 for å sjekke om det fortsatt fantes salamandre i dammen. De som vokste opp rundt dammen for rundt 30 år siden husker med stor glede hvordan de fanget salamandre som barn. I dag er dammen under gjengroing og det er utbyggingsplaner like ved. Det var derfor aktuelt med en felles ekskursjon der naboene var invitert gjennom veforeningens facebookgruppe. Vi påviste småsalamander (*Lissotriton vulgaris*), og fant også en liten fisk.

*Hunn av småsalamander (*Lissotriton vulgaris*) i Knarrevikdammen på Søm i Kristiansand 28.april 2025. Hunnen har lys feromonkjertel mellom bakbeina. Foto: Beate Strøm Johansen*

Det var også små fisk i Knarrevidammen på Søm i Kristiansand 28.april 2025. Foto: Beate Strøm Johansen

Årlig telling av buttsnutefrosk og nordpadde

Eggklaser telles hos frosk fordi hver hunnfrosk legger en eggklase hver. Hos nordpadde teller vi antall individer flytende oppå vannet og rundt dammen når vi lyser med lykt i mørket i døgnene med mest aktivitet. Småsalamander har ikke blitt telt, kun påvist tilstedeværelse. Dammen Svarttjønn i Baneheia/Eg i Kristiansand har både buttsnutefrosk, nordpadde og småsalamander, og her bli frosk og padde telt hver vår. Antall eggklaser har ligget omtrent konstant, men antall nordpadder telt med lykt i mørket var for første gang redusert til det halve i 2025! Tidligere år har antall padder ligget på ca 300 individer, mens i 2025 ble det kun funnet ca 150 individer. Det ble telt flere kvelder i den mest aktive perioden for å være helt sikker.

Kveldstelling av nordpadder 2.april 2025 i 2.Blandtjønn ved Voie kirke i Kristiansand. Tellingene viste 296 padder, og det har ligget på ca 300 padder ved hver årlige telling. Dessverre var paddebestanden halvert i 2025 på den andre lokaliteten vi teller årlig, som heter Svarttjønn i Baneheia/Eg i Kristiansand. Foto: Beate Strøm Johansen.

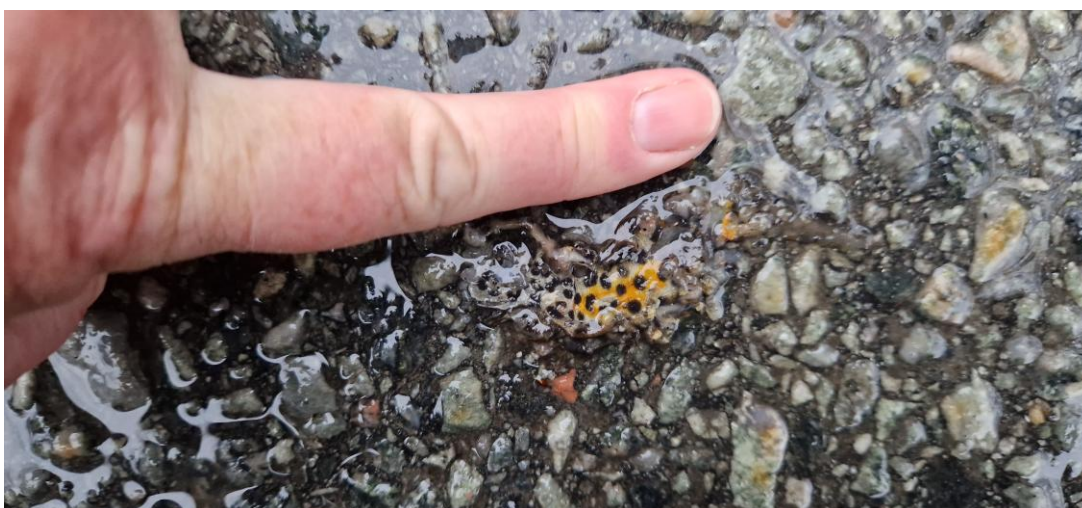
Nordpadda (*Bufo bufo*) gyter 2 eggstrenger samtidig i fra hver sin eggstokk, og disse tvinnes sammen til en dobbeltråd. Den mindre hannen klamrer seg fast med hendene i hunnens armhuler (amplexus), og slipper ut sædceller i vannet når hunnen gyter eggene. Foto: Beate Strøm Johansen.

Årets første eggklaser av buttsnutefrosk (*Rana temporaria*) i Svarttjønn i Baneheia/Eg 28.mars 2025. Etter den første natten var det lagt 10 eggklaser. Foto: Beate Strøm Johansen.

Padde eggstrimler og frosk eggklaser i bakgrunnen 8.april 2025 i Svarttjønn i Baneheia/Eg i Kristiansand. De første buttsnutefroskene legger eggklaser på nordsida først (i år fra 28.mars), og etter en uke eller to legges det eggklaser på sørsiden av tjernet sammen med paddenes eggstrimler. Foto: Beate Strøm Johansen.

På tilførselsveien inn til Voie kirke i Kristiansand gjorde jeg 28.mars 2025 en telling og oppsamling av overkjørte småsalamandre en grytidlig morgen. Antakelig er det kveldsbesøk til kirken eller joggere i lysløypa som har drept salamanderne. Kristiansand kommune har blitt varslet om dette hvert år, men ikke foretatt seg noe ennå. En mulighet hadde vært å

stenge denne lille blindveien i et par uker på kveldstid om våren. Lysløypa har man tilgang til fra flere steder. Foto: Beate Strøm Johansen

Litteratur:

Elgtvedt I. 2025: Sabima kartleggingsnotat fra Norsk Zoologisk Forening
Herptilkartlegging i Agder og Rogaland: Froland 23.–25. mai 2025 og
Agder/Rogaland 1.–5. august 2025.

Johansen BS og Sørensen P. 2025: Rare colour morphs in the slow worm *Anguis fragilis* in Norway. Fauna norvegica 44: 1–8.

Pahn, VQT, Samslått, M, Cleary, AC, Sørensen, P, Slettan, A & Johansen, BS (2025). Dietary adaptations along the northern limit of distribution: What does the smooth snake (*Coronella austriaca*) eat in Norway? Metabarcoding of stomach content and visual analysis of faeces. *Wildlife Biology*.
<https://nsojournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/wlb3.01412>

Sørensen, P. Og Johansen BS. 2025. Fargevariasjoner hos stålorm (*Anguis fragilis*) i Norge. Fauna 78(2): 53-63.